

Rodowód Słowian, czyli skąd pochodzimy

23 listopada 2022

Skąd pochodzimy – spór teorii allochtonicznej z autochtoniczną

Spór między teorią allochtoniczną zakładającą, iż Słowianie powstałi jako lud gdzieś w dorzeczach Prypeci, Dniepru i około V w. przenieśli się na zachód zajmując ogromne obszary Europy, bo na zachód aż po Ren, wypędzając z tych ziem zamieszkujących tam wcześniej Germanów była podstawą niemieckiego ekspansjonizmu na wschód w poszukiwaniu ziem dla życia i rozwoju. Dziś teoria wypędzenia Germanów z ziem środkowej i zachodniej słowiańszczyzny nie ma dużego poparcia w środowiskach naukowych. Germanie rzeczywiście żyli na naszych terenach, przykładem Goci, którzy przenosząc się ze Skandynawii pozostawili na Kaszubach kamienne kręgi, żyjąc tam w I/II w. n.e., przenieśli się w swej ekspansji na tereny południowej Europy. Lecz teoria allochtoniczna trzyma się dość mocno. Ma jednak ona poważną wadę widoczną nawet dla laika. Tempo oraz prężność demograficzna Słowian których siedziby byłyby umiejscowione na stosunkowo niewielkim obszarze wyjścia w stosunku do terenów jakie zasiedlili musiała wymagać eksplozji demograficznej, niespotykanej w tamtych czasach.

Teoria autochtoniczna zakłada, iż Słowianie zamieszkiwali te ziemie od kilku tysięcy lat tworząc kolejne kultury, żyjąc równolegle z innymi ludami jak choćby Celtami, Germanami.

Kim są Słowianie?

Odpowiedź na to pytanie jest odpowiedzią fundamentalną. Każda z grup naukowców przyjmuje inne definicje i stosuje inne narzędzia dające różne wyniki. Językoznawcy będą badali gramatykę, słownictwo ludu szukając wspólnych cech języków dzisiejszych, kierunków ekspansji i miejsc, skąd dana grupa języków wyemigrowała.

Archeolodzy patrzą na kultury materialne, na sposoby zdobnictwa choćby ceramiki, metod budowania domostw, narzędzia jakimi posługiwały się dane ludy przypisując grup tych cech do poszczególnych ludów. Właśnie w tej grupie znajduje się najwięcej zwolenników teorii allochtonicznej. Słabą stroną tych badań jest fakt, że nie można powiązać zmiany cech wyrobów z wymianą ludności. Stosunkowo niewielka grupa przybyszów może posiadać rozwiązania, które zostają uznane z jakiegoś powodu za lepsze, niż wcześniej stosowane i rozwiązania te upowszechnią się bez konieczności zmian w ludności.

Antropolodzy badają budowę ciał osób wtedy żyjących i w pochówkach z tego okresu nie zauważają znaczących zmian w ich budowie w okresie, w którym Słowianie mieliby wkroczyć na te ziemie Europy.

Najnowszą dziedziną włączającą się w tę dyskusję są nauki przyrodnicze w tym genetyka potrafiące odtworzyć przemieszczanie się ludności, miejsca z jakiego grupy posiadaczy pewnych cech genetycznych wyszli. I badania te zdają się wskazywać na teorię autochtoniczną.

W tym tekście chciałem przybliżyć osiągnięcia genetyki w zakresie badań DNA. Jako uzupełnienie dla tych pobieżnych wywodów pod tekstem zamieszczam link do ciekawej rozmowy z czołowym polskim genetykiem prof. Tomaszem Grzybowskiem.

Co badają genetycy?

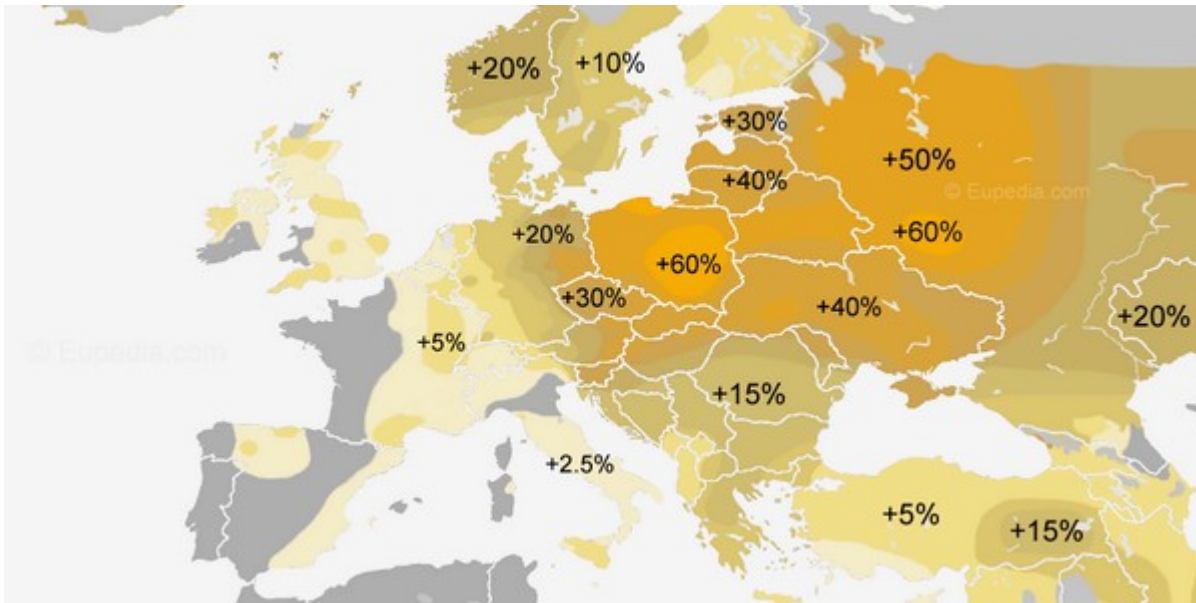
Badania genetyczne opierają się o badania łańcuchów genetycznych i pewnych grup genów charakterystycznych dla danych populacji zwanych haplogrupami. Badania te zasadniczo dzielimy na badania mitochondrialnego DNA (mt-DNA) przekazywanego wyłącznie po kądzieli, czyli z matki na córkę i dna chromosomu Y przekazywanego po mieczu, czyli z ojca na syna. Badania haplogrup chromosomu Y (Y-DNA pozwoliły wyznaczyć pewne grupy genów charakterystyczne dla dzisiejszych Słowian (R1a), Celtów (R1b) i Germańskie (I1).

Z upływem czasu liczonego nie kilkoma pokoleniami a w rozumieniu genetycznych w populacjach pojawiają się pewne mutacje genetyczne, które rozpowszechniają się. Określając metodami statystycznymi tempo rozpowszechniania mutacji można określić jak stara, więc jak dawno mutacja ta powstała, zaś patrząc na zagęszczenie osobników noszących daną mutację da się określić miejsce gdzie taka mutacja powstała. I tu biorąc pod uwagę badani prof. Grzybowskiego skupiające się w większym stopniu na badaniu mtDNA oraz badania prowadzone w Gdańsku skupiające się na Y-DNA można określić, iż pewne charakterystyczne mutacje zarówno w mt-DNA jak i Y-DNA powstały na naszych dzisiejszych ziemiach i to najwcześniejsze już ok. 7000 lat temu, późniejsze w epoce brązu, żelaza. Charakterystyczną dla ziem Polski jest haplogrupa określana jako R1a1a7, będąca pewnym podzbiorem haplogrup R1a. Jakby dla potwierdzenia tego, badania antycznego DNA w kulturach zamieszkujących ziemie Polski haplogrupę R1a znaleziono wśród pochówków kultury ceramiki sznurowej datowanej na ok. III tysiąclecie p.n.e. Czy byli to Słowianie zależy od przyjętych kryteriów.

Koncentracja R1a w dzisiejszych

populacjach Słowian

Omawiając ten temat dla uzmysłowienia pewnych pokażę mapę koncentracji nosicieli haplogrupy. Jak widać punkty koncentracji nosicieli tej haplogrupy, jeden na terenie Polski, drugi na terenie dorzecza Dniepru, Prypeci, skąd zgodnie z teorią allochtoniczną mieli wyjść Słowianie na podbój Europy.

Pochodzi ona ze strony Eupedia.com, z której nieraz korzystam.

Teoria o ugrofińskim pochodzeniu dzisiejszych Rosjan

Ostatnio w dyskusji z jednym z komentatorów dowiedziałem się o lansowaniu przez pewne grupy teorii, iż Rosjanie nie są Słowianami a Ugrofinami. Nie odnosząc się do tez głoszonych przez te osoby, bo nie są mi znane mogę spróbować odpowiedzieć na podstawie tabel haplogrup Y-DNA dla terenów Rosji. dzisiejsi Rosjanie to w 46% nosiciele słowiańskiej haplogrupy R1a, w 23% ugrofińskiej haplogrupy N i ok. 10% haplogrupy zaliczanej do protogermańskich I2. Co to oznacza? Tylko tyle, że tak jak u nas ziemie północno-wschodniej Polski zamieszkiwane były przez bałtów, o tyle ziemie na ziemiach

północne Rosji osiedliły się w swojej ekspansji plemiona ugrofińskie. Plemiona te zamieszkiwały te ziemie, choć dziś z ludów ugrofińskich na tych ziemiach wyłoniły się dwa państwa, Estonia i Finlandia. Plemiona żyjące na wschód od tych państwa uległy rusyfikacji.

Na pohybel rasistom!

A, żeby przeciąć zapędy rasistów, w poszukiwaniu ras lepszych i gorszych, powiem, że każdy z nas miał kiedyś czarnoskórego, z kręconymi czarnymi włosami przodka żyjącego w Afryce gdzieś 140-200 tys. lat temu. Wniosek ten można wyciągnąć z badań dotyczących mitochondrialnej Ewy i Y-chromosomalnego Adama. Zaś kolor skóry i kolor włosów został określony na podstawie cech najbardziej ułatwiających życie w tamtych rejonach.

Autorstwo: Zawisza Niebieski

Źródło: WolneMedia.net